

Klub českých turistů
Sekce vysokohorské turistiky

KVALIFIKACE VE VYSOKOHORSKÉ TURISTICE

Obsah:

I. Výcvikové minimum VHT

- a) Podmínky pro organizování Výcvikového minima VHT (dále VM VHT)
- b) Zapojení organizačního sboru
- c) Oprávnění účastníka kurzu VM VHT
- d) Soubor témat teoretické části kurzu
- e) Soubor témat praktického nácviku
- f) Potvrzení o absolvování VM VHT

II. Stupně kvalifikace

II.A Vedoucí VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vedoucích VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vedoucích VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

II.B Cvičitel VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek cvičitelů VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách cvičitelů VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

II.C Vůdce VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vůdců VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vůdců VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

III. Lektor VHT

- a) Účel lektorského sboru
- b) Pravidla pro jmenování a odvolávání lektorů
- c) Systém doškolování lektorského sboru
- d) Stupně lektorského oprávnění

IV. Závěrečná ustanovení

- a) Doporučení sekce VHT
- b) Platnost Kvalifikace
- c) Umístění Kvalifikace

I. Výcvikové minimum VHT

a) Podmínky pro organizování Výcvikového minima VHT (dále VM VHT)

Pořadatel:	Odbor KČT
Počet dnů:	Není stanoven a je závislý na úrovni znalostí účastníků
Místo kurzu – teoretická část	není určeno
Místo kurzu – praxe:	cvičné skály, případně horolezecká stěna
Vedoucí kurzu:	Cvičitel nebo vůdce VHT. Pořadatel kurzu si jej může zajistit v některém odboru KČT nebo z členů lektorského sboru VHT
Členové vedení kurzu:	Vedoucí, cvičitel nebo vůdce VHT Je vhodné, aby školení ze zdravotníky prováděl lékař
Podmínky pro účastníky kurzu:	Dobrá zdravotní stav a svéprávnost. U dětí je nutná přítomnost rodičů nebo jejich zástupců.

b) Zapojení organizačního sboru

Vedoucí kurzu, vedoucí, cvičitelé a vůdci VHT spolu s lékařem zajistí provedení teoretické i praktické části kurzu. Jsou zodpovědní za technickou úroveň školení, případně zkušebního testu.

c) Oprávnění účastníka kurzu VM VHT

Absolvent VM VHT je oprávněn se zúčastnit na akcích vysokohorského charakteru

- túr v neledovcovém vysokohorském terénu v letním období
- zajištěné cesty (někdy též feráta, via ferrata nebo klettersteig)
- **a v případě, že absolvoval v rámci VM i zimní výcvik, tak i túr ve vysokohorském terénu v zimním období,**

s tím, že před každou akcí věnuje potřebný čas na teoretickou přípravu vzhledem ke specifickým akce, na zvyšování fyzické kondice úměrné náročnosti a délce zamýšlené akce a s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav.

Absolvent VM VHT získá v rámci časových možností všeobecné znalosti a vědomosti pro zodpovědné řešení situací, ke kterým může v horách dojít.

Navíc je absolvování VM VHT podmínkou pro další zvyšování kvalifikace ve VHT i pro získání stříbrného výkonnostního odznaku ve VHT.

Platnost VM VHT je trvalá, ale doporučuje se po několika letech absolvovat VM znovu.

d) Soubor témat teoretické části kurzu

A) Zásady činnosti ve VHT

1. Definice VHT
2. Odlišnosti v pojetí VHT a horolezectví
3. Smysl VHT
4. Činnosti ve VHT
5. Kvalifikace ve VHT

B) Nebezpečí v horách

1. Získávání informací o zamýšlené túře (průvodce, mapy, informace zkušenějších, příp. účastníků podobné akce, předpovědi počasí, doba světla apod.)
2. Přecenění vlastních sil (fyzická kondice, psychická odolnost, zdravotní stav, technická příprava, ...)
3. Podcenění vlivu počasí (mlha, déšť, vítr, chlad, sníh, námraza, kroupy, bouřka, tma, UV záření, lavinové nebezpečí, ...)
4. Volba vhodné výstroje (zbytnost nepotřebné výstroje – hmotnost)
5. Volba vhodné výzbroje (vhodný batoh – velikost, nosnost, pohodlí, počet upínacích a seřizovacích prvků, čelovka, mapy, průvodce, dobité komunikační prostředky, ...)

6. Nedisциплиnovanost – podcenění vlivu špatné disciplíny (dodržení pokynů vedoucího – směr, rychlost, pořadí postupu, rozhodnutí k návratu, k bivakování, případně k vyřazení člena z „vrcholového“ družstva, ...)
7. Podcenění náročnosti akce vlivem zavádějících informací o dané lokalitě nebo túře na nedůvěryhodných webech.
8. Možnost ohrožení uvolněním kamenů (předvídavost, ostražitost, ...)
9. Zápis do knihy túr na chatách (nebo elektronicky).

C) Postup mimo cesty a ve skalních terénech

1. Postup v sutích různé hrubosti, ve žlabech (možné ohrožení níže jdoucích anebo od těch nad námi, odlišnosti mezi výstupem a sestupem, pád uvolněných kamenů z tajícího ledu nebo sněhu, anebo zvířaty, ...)
2. Poloha těžiště těla
3. Strmé trávníky, nebezpečí (vlhkost, nízká soudržnost s podkladem, ...)
4. Pohyb ve skalním terénu, zásada tří pevných bodů
5. Základy a zásady orientace, použití pomůcek.

D) Postup po firnech a ledovcích

1. Výstroj, specifika
2. Způsoby zajištění
3. Vysekávání stupňů
4. Význam doby odchodu na túru
5. Odlišnosti mezi jištěním v ledu a ve firnu.

E) Výstroj a výzbroj

1. Základní výstroj turisty (na akce krátkodobé, dlouhodobé, s ubytováním i bez něj)
2. Doplnky (čelovka, osobní lékárnička, opalovací krém, brýle, komunikační prostředky, navigační pomůcky, powerbanka, ...)
3. Výzbroj na VHT (úvazky, karabiny, lana, mačky, cepín, horolezecká přilba, feratový set, náhradní díly atd.). Seřízení, použití a údržba výzbroje
4. Parametry pro výběr při nákupu, doporučení prodejci
5. Doklad o uzavření vhodného pojištění.

F) Základy jištění

1. Znalost terminologie, povelů a pokynů
2. Znalost základních uzlů (navazování na úvazek, sebezajištění, jištění, slanění, sebezajištění při slanění, vzájemná kontrola)
3. Postup po fixním laně
4. Specifika výzbroje na zajištěné cesty
5. Technika postupu na zajištěných cestách.

G) Základy první pomoci

1. Zásady první pomoci (ošetření odřenin, znalost postupu při zastavení krvácení, umělé dýchání, masáž srdce, popáleniny, úpal, úžeh, šoky, omrzliny, ...) – praktický nácvik na figurantovi
2. Pořadí provádění činností (zastavení tepenného krvácení, přivolání záchranné služby atd.)
3. Kontrola nastavení telefonních čísel HS, zdravotní záchranné služby
4. Přivolání první pomoci, signály
5. Stabilizace zraněného.

H) Ochrana přírody

1. Druhy chráněných území (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP)
2. Omezení vstupu do chráněných území
  - NP, NPR – vstup pouze po značených cestách
  - CHKO, NPP – vstup není omezen

e) Soubor témat praktického nácviku

- A) Způsoby navazování (druhy úvazků, spojení prsního a sedacího úvazku s lanem (protisměrný, vůdcovský, osmičkový a prusíkův uzel)

- B) Postup na zajištěných cestách a na fixním lanu, odlišnosti
- C) Pohyb mimo cesty – travnaté svahy, sutě, zlomiska atd.
- D) Pohyb ve skalním terénu – zásada tří pevných bodů, výstup i sestup s horním jištěním, jištění, správné použití výzbroje
- E) Pohyb po firnových svazích – nácvik jištění na sněhu a v ledu (viz bod I. C, 3. odrážka)
- F) Slaňování pomocí slaňovací osmy, Dülferova sedu, samojištění při slanění
- G) Prusíkování – hlavní zásady, nácvik, využití.

f) Potvrzení o absolvování VM VHT

Úspěšné absolvování kurzu VM VHT potvrdí odbor KČT, který kurz organizoval, svým razítkem a vedoucí kurzu podpisem na samostatný doklad, ve kterém je uvedeno jméno, příjmení, datum narození a bydliště absolventa, jméno vedoucího kurzu a datum konání kurzu. Členům KČT lze absolvování kurzu zaevidovat do členské databáze. Záznam provede buď předseda odboru absolventa kurzu na základě předloženého potvrzení, nebo předseda sekce VHT na základě potvrzeného seznamu od vedoucího kurzu.

II. Stupně kvalifikace

II.A Vedoucí VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

Pořadatel: Školící středisko (dále ŠS) VHT KČT nebo z pověření sekce VHT odbor KČT

Počet dnů: minimálně 2 dny

Místo zkoušek – teoretické části: není určeno

Místo zkoušek – praxe: cvičné skály

Předseda komise: lektor VHT

Členové komise: minimálně 2 cvičitelé VHT

Podmínky pro přijetí ke zkoušce:

- členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 18 let, svéprávnost

- absolvované výcvikové minimum VHT
- praxe v cvičném terénu a v horách, včetně zajištěných cest
- pedagogické předpoklady
- vlastní výstroj a výzbroj
- písemná příprava pro akci VHT na prodloužený víkend
- Vypracovaný seznam navštívených hor (pohoří)

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek.

Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít nejnižší kvalifikaci cvičitel VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

VEDOUcí VHT JE OPRÁVNĚN

- Vodit na akcích VHT KČT vysokohorské turisty v neledovcových vysokohorských terénech, a to v letním období. Obtížnost cest může dosáhnout nejvýše I. stupně horolezecké stupnice UIAA
- Dále může vodit vysokohorské turisty na zajištěných cestách (via ferrata, klettersteig), které jsou označeny nejvýše obtížností A÷B speciální stupnice pro zajištěné cesty
- Může zajišťovat výcvik na cvičných skalách a stěnách.

Do věku dovršení 18 let může vykonávat činnost druhého vedoucího akce VHT pod přímým dohledem dospělého vedoucího VHT.

Vedoucí VHT by se měl zdokonalovat individuálně nebo na seminářích organizovaných sekcí VHT KČT, a to nejen v teoretických znalostech, ale i v praktických dovednostech.

VEDOUcí VHT ZODPOVÍDÁ:

- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska výkonnosti družstva a celkových podmínek
- za bezpečný postup vedeného družstva
- za včasné a metodicky správné použití výstroje a výzbroje
- v případě potřeby za organizaci záchranné akce

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vedoucích VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Kdo byli první návštěvníci hor?
2. Který výstup je pokládán za základ vzniku alpinismu? Kdo se na něm podílel a jakým způsobem?
3. Co je vysokohorská turistika v současném pojetí? Srovnej s počátky alpinismu
4. Vysvětli rozdíl mezi horskou turistikou, vysokohorskou turistikou a horolezectvím
5. Co jsou zajištěné cesty, kdy a jak vznikaly?

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Kvalifikační stupně – vedoucí, cvičitel a vůdce VHT. Vymezení jejich působnosti
2. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci vedoucího VHT?
3. Podrobné vymezení působnosti vedoucího VHT (jeho pravomoc a zodpovědnost)
4. Výcvikové minimum VHT, jeho cíle, příklad praktického provedení
5. Význam výcviku v klubovně, tělocvičně, na cvičných skalách
6. Jakým způsobem provádíme výcvik na cvičných skalách? (horní jištění atd.)
7. Cvičné terény vhodné pro VHT u nás a v tvém okolí
8. Osobní znalost cvičných terénů (ve svém okolí).

C. Zeměpis velehor

1. Terény vhodné pro VHT, uveď příklady z vlastní praxe
2. Vyjmenuj navštívené oblasti, uveď příklady vykonaných túr
3. Základní znalosti Alp, Vysokých Tater, popř. jiných velehor. Uveď nejvyšší vrcholy, jejich výšky. Vyjmenuj některé alpské čtyřtisícovky, které lze navštívit s vysokohorskými turisty
4. Dolomity – základní znalosti. Vyjmenuj příklady některých zajištěných cest
5. Zpracuj program pro družstvo VHT na prodloužený víkend, eventuálně pro týdenní turistickou akci se zaměřením na VHT.

D. Výstroj a výzbroj ve VHT

1. Obutí, oblečení
2. Batohy vhodné pro VHT
3. Výbava pro stanování a bivakování v horách
4. Vaření v horách. Vhodné vařiče, palivo
5. Ostatní výstroj – výzbroj: pomůcky pro orientaci, bezpečnost, čelovky, ochrana proti UV záření atd.

E. Technika pohybu ve VHT a použitá výzbroj

1. Názvosloví ve VHT, neledovcové velehorské terény
2. Označování obtížnosti horských výstupů
3. Označování obtížnosti zajištěných cest
4. Pohyb mimo cesty, postup v sutích různé hrubosti, ve zlomiskách, v suťových žlabech. Specifika výstupů a sestupů

5. Technika chůze v různých terénech, polohy těžiště těla
6. Strmé trávníky a nebezpečí při jejich překonávání
7. Pohyb ve skalním terénu, zásada tří pevných bodů
8. Výzbroj a výstroj vysokohorského turisty v neledovcových velehorách
9. Jak se ve VHT navazujeme, jaké používáme úvazky?
10. Znalost základních uzlů (navazování na úvazek, jištění, sebezajišťování, slanění apod.)
11. Základní způsoby zajištění členů družstva a sebezajištění na stanovišti
12. Jak se postupuje pomocí fixního lana? Kdo takové zajištění buduje a kdo ho likviduje? Výhody a nevýhody postupu na fixním laně
13. Specifika výzbroje pro zajištěné cesty
14. Technika postupu na zajištěných cestách
15. Způsob doplňkového zajištění slabších a indisponovaných členů družstva na zajištěných cestách
16. Povely při postupu družstva a při slanění
17. Slaňování – volba slaňovacího stanoviště, výzbroj a vlastní technika slanění
18. Sebezajištění při slaňování
19. Co víš o lanech, jak se označují, která jsou vhodná pro VHT? (průměry, délky, životnost apod.)
20. Základní orientační pomůcky, přírodní úkazy, dle nichž je možné se orientovat
21. Význam mapy, buzoly, výškoměru a mobilního telefonu jako hlavních pomůcek pro orientaci
22. Určení stanoviště (místa, kde se nacházíme).

F. Nebezpečí v horách, taktika, první pomoc, záchrana

1. Volba túry v závislosti na kvalitě družstva
2. Kvalita družstva z hlediska schopnosti jednotlivců a jejich vedoucího
3. Získávání informací – průvodce, mapy, ústní předání, informace chatařů, horská informační střediska, webové stránky apod.
4. Přecenění sil družstva
5. Nezvládnutí túry, neznalost terénu, špatná příprava túry. Postup k nápravě
6. Zhoršení podmínek – mlha, déšť, sněžení, námraza, kroupy, bouřka, víchř, tma atd.
7. Nebezpečí plynoucí z UV záření
8. Klimatické podmínky v závislosti na navštívené oblasti
9. Nevhodná výstroj a výzbroj, nebezpečí z toho vyplývající
10. Principy aklimatizace, základní příznaky špatné aklimatizace. Postup při takových příznacích
11. Nebezpečí plynoucí z nedisciplinovanosti členů družstva
12. Úloha vedoucího VHT v krizové situaci
13. Postup v případě ztráty orientace
14. Zásady první pomoci
15. Postup při nehodě, přivolání pomoci, nouzové signály
16. Letecká záchrana, označení místa nehody, výběr vhodného místa pro vrtulník
17. Příprava vhodného náhradního programu
18. Význam dobrého pojištění.

G. Ochrana přírody

1. Který zákon se zabývá ochranou přírody?
2. Jaká rozlišujeme „zvláště chráněná území“?
3. Která jsou velkoplošná?
4. Která jsou maloplošná?
5. Kolik máme národních parků? Vyjmenuj je.

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vedoucích VHT

1. Jako prvolezec zvládnout II. stupeň obtížnosti UIAA

2. Sebezajištění na stanovišti
3. Navazování přímo na lano (použití „vůdcovského uzlu“ jako nouzového způsobu navazování)
4. Navazování do kombinace prsního a sedacího úvazku
5. Terminologie dorozumívání v lanovém družstvu
6. Lezecká technika – tři pevné body, překonávání různých skalních útvarů
7. Zakládání postupového jištění
8. Jištění klasické
9. Dynamické, tj. prokluzové jištění, uzel UIAA, osma, karabina HMS
10. Slaňování („Dülferův sed“, osma, karabina HMS, další jistítka – výhody a nevýhody)
11. Sebejištění při slaňování
12. Postup lanového družstva, dvojice, trojice, čtveřice. Výstup a sestup v terénu II. stupně obtížnosti UIAA
13. Postup družstva v případě, kdy hrozí pád člena družstva
14. Budování fixního lana
15. Postup po fixním lanu a na zajištěné cestě (odlišnosti)
16. Zrušení fixního lana
17. Improvizované transportní prostředky pro zraněného
18. Transport zraněného chodeckým terénem
19. Transport zraněného lezeckým terénem
20. Dílčí vedení nacvičovaných/prováděných činností tak, aby prezentoval schopnost vést akci VHT.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek potvrdí předseda zkušební komise získanou kvalifikaci do Protokolu o zkouškách. Kopii tohoto Protokolu pak zašle předsedům odborů úspěšných absolventů, metodikům jejich oblastí a vedoucímu školicího střediska VHT k doplnění evidence o nových metodických pracovnících. Předseda odboru na základě Protokolu o zkouškách doplní novou kvalifikaci do členské databáze člena odboru s tím, že po jisté době ústředím pověřený pracovník vystaví a následně i doručí průkaz metodického pracovníka KČT novému vedoucímu VHT.

II.B Cvičitel VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

<u>Pořadatel:</u>	Sekce VHT prostřednictvím ŠS VHT KČT
<u>Počet dnů:</u>	minimálně 3 dny
<u>Místo zkoušek – teoretické části:</u>	není určeno
<u>Místo zkoušek – praxe:</u>	horský terén nebo cvičné skály
<u>Předseda komise:</u>	lektor VHT pro zkoušky cvičitelů nebo vůdců VHT
<u>Členové komise:</u>	minimálně 2 cvičitelé VHT
<u>Podmínky pro přijetí ke zkoušce:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 20 let, svéprávnost • kvalifikace vedoucího VHT • praxe v horském terénu, zkušenost s prováděním VHT od získání kvalifikačního stupně vedoucí VHT • pedagogické předpoklady • organizační schopnosti • vlastní výzbroj a výstroj

- písemná příprava pro vícedenní akci do velehor
- Vypracovaný seznam navštívených hor (pohoří)

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek.

Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít kvalifikaci vůdce VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

CVIČITEL VHT JE OPRÁVNĚN nad rozsah působnosti vedoucího VHT

- vodit na akcích organizovaných KČT vysokohorské turisty v lehkých ledovcových a firnových terénech, a to bez rozdílu ročního období. Obtížnost cest může dosáhnout nejvýše II. stupně horolezecké stupnice UIAA.
- dále může vodit vysokohorské turisty na zajištěných cestách (via ferrata, klettersteig) všech stupňů obtížnosti
- **a v případě, že absolvoval skialpinistický seminář, tak i skialpinistické túry v neledovcových terénech**
- z pověření odboru KČT může vést kurz výcvikového minima VHT
- může být jmenován lektorem ke zkouškám vedoucích VHT.

Cvičitel VHT by se měl zdokonalovat individuálně nebo na seminářích organizovaných sekcí VHT KČT, nejen v teoretických znalostech, ale i v praktických dovednostech v souladu s vývojem metodiky VHT.

CVIČITEL VHT ZODPOVÍDÁ:

- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska výkonnosti družstva a celkových podmínek
- za bezpečný postup vedeného družstva
- za včasné a metodicky správné použití výstroje a výzbroje
- v případě potřeby za organizaci záchranné akce

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek cvičitelů VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Kdo navštěvoval hory v době „zlatého věku“ alpinismu? Jak se tito lidé v horách pohybovali? (klient – vůdce)
2. Který výstup je pokládán za základní pro vznik sportovního horolezectví. Kdo se na něm podílel a jaká je jeho historie? (první výstup na Matterhorn)
3. Vyjmenuj některé významné akce, které se výrazným způsobem přičinily o rozvoj VHT v domácích podmínkách.

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci cvičitele VHT?
2. Podrobné vymezení pravomocí cvičitele VHT
3. Zodpovědnost cvičitele VHT (vyjmenuj)
4. Průběžná celoroční příprava vysokohorského turistu a cvičitele zejména
5. Zvyšování tělesné kondice, doplňkové sporty. Psychická připravenost vést akce VHT
6. Výcvik na cvičné stěně a na cvičných skalách
7. Metodická příprava cvičitele VHT – navazování, jištění, sebezajišťování. Připravit ukázkovou lekci
8. Význam teoretické přípravy. Studium nových materiálů a postupů.

C. Zeměpis velehor

1. Vlastní zkušenosti, navštívené velehorské oblasti, zejména Alpy, Vysoké Tatry apod.
2. Velehorské terény v Evropě
3. Základní geografické členění Alp

4. Které země řadíme mezi tzv. „alpské“?
5. Vyjmenuj některé vhodné túry pro vysokohorskou turistiku v Alpách, Dolomitech, Vysokých Tatrách, či jinde na základě vlastních zkušeností
6. Připrav písemně některou velehorskou túru pro VHT
7. Alpské čtyřtisícovky: kde se nalézají, celkový počet, které jsou nejbliže našemu domovu, které nejdále, které jsou nejvyšší apod.

D. Nocování v horách

1. Nocování v horských chatách, specifika alpských chat
2. Vybavení pro táboření v horách, odlišnosti od běžného táboření
3. Stanování v sutích, popř. v nepříznivých terénech, či podmínkách
4. Stanování na sněhu, na ledovci. Volba vhodného místa
5. Bivakování v horách. Plánovaný a neplánovaný bivak.

E. Výzbroj a technika pohybu ve VHT

1. Názvosloví cvičných skal
2. Názvosloví ve VHT, ledovcové a kombinované velehorské terény
3. Různé způsoby označování obtížnosti výstupů, příklady z jednotlivých průvodců. Označení celkové obtížnosti
4. Pohyb ve skalním a kombinovaném terénu. Pohyb v lámavých terénech
5. Smyčky, lana, karabiny, osmy, „vklíněnce“ apod.
6. Podrobná znalost uzlů používaných ve VHT
7. Protisměrný uzel na plochých smyčkách jako rizikový typ uzlu. Popiš rizika
8. Používání lana v neledovcových terénech, technika jištění ve VHT. Postup vícečlenného družstva
9. Popis postupu lanového družstva v různých situacích. Postup prvolezce, budování stanoviště, postup dalších členů družstva
10. Postup družstva v případě, kdy hrozí pád člena družstva
11. Slanění – budování stanoviště, volba vhodného směru. Technika slaňování a jištění. Kdo slaňuje první, úloha cvičitele
12. Slaňování pomocí „Dülferova“ sedu jako nouzového způsobu slanění
13. Slaňování v neznámém terénu
14. Sebezajištění při slaňování
15. Povely lanového družstva při slanění
16. Překonávání horských vodních toků a překážek
17. Pohyb po ledovcích
18. Výzbroj pro kombinované a ledovcové túry
19. Pohyb na mírně strmých firnových svazích. Způsoby zajištění družstva
20. Volba družstva pro ledovcové túry, počet členů a jejich řazení
21. Navazování na ledovcích, různé způsoby při různém počtu členů družstva
22. Výhody a nevýhody družstev s různým počtem členů
23. Zařazení a úloha cvičitele VHT v různých situacích – výstup, sestup na ledovci i jinde, při slanění
24. Jištění na ledovcích, volba druhu lana, délky, průměru atd.
25. Volba vhodného cepínu, stoupacích želez, obuvi. Upevňování stoupacích želez k obuvi
26. Základy záchrany po pádu do trhliny.

F. Nebezpečí v horách, taktika

1. Vedení skupiny, rozdělení do družstev, kontrola výzbroje a výstroje
2. Výběr účastníků, popř. vhodné túry dle složení skupiny
3. Vliv počasí a místního klimatu na bezpečnost. Znalosti momentální a dlouhodobé předpovědi počasí
4. Nutnost včasné orientace
5. Rozhodnutí o včasném použití výzbroje

6. Psychická odolnost členů družstva a cvičitele zejména
7. Včasný odchod na túru (bezpečnost)
8. Aklimatizace – znalost problematiky. Návrh postupu v Alpách i vyšších velehorách
9. Základy o lavinovém nebezpečí. Kde získáváme informace?
10. Zájezdy s odborem KČT, s cestovní kanceláří. Výhody a nevýhody komerčního způsobu provádění VHT, rizika z něho vyplývající.

G. Stravování, hygiena a záchrana v horách

1. Zásady stravování, různé metody. Pitná voda, event. úprava vody
2. Denní režim, význam odpočinku, spánek, regenerace sil, relaxace
3. Příznaky horské nemoci. Jak rozeznáme první příznaky u postiženého?
4. Postup při postižení horskou nemocí
5. První pomoc v horách
6. Postup při různých nehodách, přivolání záchrany
7. Postup při letecké záchranně, signalizace
8. Zásady hygieny v horách a její význam
9. Úloha a význam pojištění (nemocenské, úrazové, léčebné výlohy v zahraničí) účastníků akcí VHT.

H. Ochrana přírody

1. Národní parky – uveď příklady v ČR
2. Chráněné krajinné oblasti – uveď příklady
3. Národní přírodní rezervace – uveď příklady
4. Přírodní rezervace – uveď příklady
5. Národní přírodní památky – uveď příklady
6. Přírodní památky – uveď rozdíl mezi jednotlivými zvláště chráněnými územími
7. Které jsou orgány ochrany přírody?
8. Je povolena horolezecká a VHT činnost např. v NP nebo NPR?
9. Co jsou strážci přírody? Jaká mají práva?

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách cvičitelů VHT

1. Jako prvolezec zvládnout III. stupeň obtížnosti UIAA
2. Základní dovednosti pro pohyb po ledovcích
3. Předvést navazování na lano na ledovci – dvojice, trojice, čtveřice, pětice
4. Předvést správné řazení členů a cvičitele v různých situacích na ledovci (výstup, sestup)
5. Simulace postupu družstva na ledovci
6. Simulace postupu při záchranně po pádu do trhliny.

Ostatní stejné jako u vedoucích VHT s důrazem na pedagogickou stránku problematiky (umět předvést a naučit). Postup družstva je prováděn v terénu III. stupně obtížnosti UIAA.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek potvrdí předseda zkušební komise získanou kvalifikaci do Protokolu o zkouškách. Kopii tohoto Protokolu pak zašle předsedům odborů úspěšných absolventů, metodikům jejich oblastí a vedoucímu školicího střediska VHT k doplnění evidence o metodických pracovnících. Předseda odboru na základě Protokolu o zkouškách doplní novou kvalifikaci do členské databáze člena odboru s tím, že po jisté době ústředím pověřený pracovník vystaví a následně i doručí přelepku nového kvalifikačního stupně.

II.C Vůdce VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

<u>Pořadatel:</u>	Sekce VHT prostřednictvím Školícího střediska VHT KČT
<u>Počet dnů:</u>	2 dny cvičné terény v ČR a další minimálně 3 dny velehorský terén s ledovcem
<u>Místo zkoušek</u>	
<u>-teoretické části</u>	Není určeno
<u>-praktické části:</u>	Cvičné terény v ČR
<u>Místo zkoušek – praxe na ledovci:</u>	Velehorský terén s ledovcem
<u>Předseda komise:</u>	lektor VHT pro zkoušky vůdců VHT
<u>Členové komise:</u>	minimálně 2 vůdcové VHT
<u>Podmínky pro přijetí ke zkoušce:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 21 let, svéprávnost • kvalifikace cvičitele VHT • Důkladné zkušenosti z prováděním VHT ve skalním terénu, na firnových svazích a ve velehorském terénu s ledovcem • Vlastnit odpovídající výstroj a výzbroj potřebnou pro kvalifikaci vůdce VHT a pro provádění této činnosti • Znalost všech teoretických otázek určených pro vedoucí, cvičitele i vůdce VHT • Vypracování programu pro vícedenní akci do zaledněných hor • Vypracovaný seznam navštívených hor (pohoří)

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek.

Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

VŮDCE VHT JE OPRÁVNĚN

- vodit na akcích organizovaných KČT patřičně vycvičené a vyškolené vysokohorské turisty ve všech terénech odpovídajících metodice VHT, tedy i v ledovcových a firnových terénech
- nad rámec působnosti cvičitele VHT je oprávněn v těchto terénech na akcích organizovaných KČT vodit vysokohorské turisty na túrách charakteru skialpinismu v ledovcovém terénu, a to **v případě, že absolvoval seminář VHT se skialpinistickým programem**
- vůdce VHT může být jmenován lektorem ke zkouškám vedoucích a cvičitelů VHT, popř. i vůdců VHT
- **v případě, že organizoval seminář se skialpinistickým programem může být jmenován lektorem pro skialpinismus.**

Vůdce VHT by se měl (pokud aktivně používá získanou kvalifikaci) zdokonalovat individuálně nebo na seminářích organizovaných sekcí VHT KČT, a to nejen v teoretických znalostech, ale i v praktických dovednostech v souladu s vývojem metodiky VHT.

VŮDCE VHT ZODPOVÍDÁ:

- za výběr účastníků z hlediska jejich fyzických, technických a psychických dispozic (celkové výkonnosti) v souvislosti s danou túrou
- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska celkové výkonnosti družstva (nejslabšího člena) a aktuálních podmínek (aktuální stav a vývoj počasí, aktuální stav ledovce, sněhu atd.) v dané oblasti s hlavním zřetelem na bezpečnost
- za bezpečný postup vedeného družstva během celé túry
- za vhodné, včasné a metodicky správné použití výstroje a výzbroje

- v případě potřeby za organizaci záchranné akce
- za případné rozhodnutí a zorganizování rozdělení družstva

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vůdců VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Co víš o horských spolcích působících v alpských zemích?

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci vůdce VHT?
2. Podrobné vymezení pravomocí vůdce VHT
3. Zodpovědnost vůdce VHT. Zodpovědnost zkušenějších členů družstva před méně zkušenými
4. Zásady při přípravě, vedení a vyhodnocení zahraniční akce VHT
5. Význam teoretické přípravy. Získávání, soustředování a posuzování nových poznatků o nových materiálech a technikách, posuzování možností jejich uplatnění ve VHT, jejich doporučování ostatním vysokohorským turistům.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

C. Zeměpis velehor

Viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

D. Nocování v horách

1. Budování základních táborů při náročnějších akcích a pobyt v nich
2. Bivakování v zaledněných a zasněžených velehorách („záhrab“ atd.).

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

E. Výzbroj a technika pohybu ve VHT

1. Názvosloví cvičných skal
2. Názvosloví ve VHT, ledovcové a kombinované velehorské terény
3. Různé způsoby označování obtížnosti výstupů, příklady z jednotlivých průvodců. Označení celkové obtížnosti. Příklady konkrétních túr
4. Pohyb ve skalním a kombinovaném terénu. Pohyb v lámavých terénech
5. Smyčky, lana, úvazky, karabiny, osmy, „vklíněnce“, skalní skoby a ledovcové šrouby apod.
6. Podrobná znalost a uplatnění uzlů používaných ve VHT. Zásady při vázání, klady a zápory jednotlivých uzlů. Snížení pevnosti lana v uzlu
7. Protisměrný uzel na plochých smyčkách jako rizikový typ uzlů. Popiš rizika
8. Používání lana v neledovcových terénech, technika jištění ve VHT. Podrobné znalosti. Postup vícečlenného družstva
9. Podrobný popis postupu lanového družstva v různých situacích. Postup prvolezce, budování stanoviště, postup dalších členů družstva
10. Slanění – budování stanoviště, volba vhodného směru. Technika slaňování a jištění. Kdo slaňuje první, úloha vůdce
11. Slaňování pomocí „Dülferova“ sedu jako nouzového způsobu slanění
12. Slaňování v neznámém terénu
13. Sebezajištění při slaňování, výhody a nevýhody
14. Povely lanového družstva při slanění
15. Překonávání horských vodních toků a překážek
16. Pohyb po ledovcích
17. Výzbroj pro kombinované a ledovcové túry
18. Pohyb na strmějších firnových svazích. Způsoby zajištění družstva
19. Volba družstva pro ledovcové túry, počet členů a jejich řazení
20. Navazování na ledovcích, různé způsoby při různém počtu členů družstva
21. Výhody a nevýhody družstev s různým počtem členů

22. Zařazení a úloha vůdce VHT v různých situacích – výstup, sestup na ledovci i jinde, při slanění
23. Jištění na ledovcích, volba druhu lana, délka, průměr atd.
24. Volba vhodného cepínu, podrobný rozbor geometrie a typů
25. Volba vhodných stoupacích želez a obuvi. Upevňování stoupacích želez k různým druhům obuvi. Důležitost včasného seřízení. Udržba, broušení
26. Další výzbroj – lavinové vyhledávače, lavinové sondy a lopaty.

F. Nebezpečí v horách, taktika

1. Charakterizuj stupně lavinového nebezpečí
2. Jak zjišťujeme kvalitu sněhu a míru lavinového nebezpečí?
3. Chování a postup v lavinovém terénu. Přechod úseku ohroženého lavinou
4. Znalost práce s lavinovým vyhledávacím přístrojem, sněhovými sondami, pravidla pro vyprošťování zasypaného lavinou
5. Základy záchrany po pádu do trhliny
6. Vedení záchranné akce při zasypaní člena družstva lavinou
7. Vyhodnocení tragických událostí v horách a poučení z nich. Význam kvalitního náhradního programu.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

G. Stravování, hygiena a záchrana v horách

1. Polohy těla při různých zraněních
2. Transport zraněného v chodeckém, lezeckém a v ledovcovém terénu. Způsoby transportu při různých zraněních.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

H. Ochrana přírody

1. Vyjmenuj a charakterizuj kategorie zvláště chráněných území a uveď příklady.
2. Jak jsou chráněny stromy, rostliny, živočichové a nerosty?
3. Které jsou orgány ochrany přírody a jaké jsou jejich pravomoci? Kdo jsou strážci přírody, jaká mají práva?
4. Vyjmenuj významné skalní oblasti, nacházející se ve zvláště chráněných územích, v nichž je povolena horolezecká činnost členům KČT.
5. Jaká jsou pravidla pro horolezeckou činnost a výcvik VHT ve zvláště chráněných územích?
6. Ochrana přírody a podmínky pro provozování VHT v alpských zemích, specifika Tater.
7. Příprava a realizace výpravy do mimoevropských velehor ve vztahu k ochraně přírody.
8. Co je to eroze a jak ji můžeme omezit?
9. Jaká vyplývají z provádění VHT největší rizika pro přírodu?

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vůdců VHT

1. Jako prvolezec zvládnout III. stupeň obtížnosti UIAA
2. Jako prvolezec zvládnout krátký ledový svah o sklonu 40°
3. Základní dovednosti a dokonalá jistota při pohybu po ledovcích
4. Předvést navazování na lano na ledovci – dvojice, trojice, čtveřice, pětice
5. Předvést správné řazení členů a vůdce v různých situacích na ledovci (výstup, sestup)
6. Předvést výstup a sestup strmým firnovým žlabem včetně jištění
7. Předvést budování postupového jištění a jistícího stanoviště na ledu pomocí ledovcových šroubů
8. Simulace postupu družstva na ledovci
9. Simulace postupu při záchranně po pádu do trhliny
10. Simulace záchranné akce při zasypaní člena družstva lavinou.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek potvrdí předseda zkušební komise získanou kvalifikaci do Protokolu o zkouškách. Kopii tohoto Protokolu pak zašle předsedům odborů úspěšných absolventů, metodikům jejich oblastí a vedoucímu školicího střediska VHT k doplnění evidence o metodických pracovnících. Předseda odboru na základě Protokolu o zkouškách doplní novou kvalifikaci do členské databáze člena odboru s tím, že po jisté době ústředím pověřený pracovník vystaví a následně i doručí přelepku získané kvalifikace ve VHT.

III. Lektor VHT

a) Účel lektorského sboru

Lektorský sbor slouží k zabezpečování školení a zkoušek metodických pracovníků ve VHT. Lektoři rovněž vykonávají činnost pedagogickou, organizační, publicistickou a koncepční.

b) Pravidla pro jmenování a odvolávání lektorů

1. Jednotlivé lektory navrhuje aktivista VHT příslušné oblasti KČT
2. Lektory jmenuje a odvolává sekce VHT KČT
3. Po jmenování je lektorovi vystaven Průkaz lektora VHT, a to po zadání informace o novém lektorovi do databáze KČT, které provede předseda sekce VHT. Zároveň uvede nového lektora do seznamu lektorů pro příslušný kvalifikační stupeň zkoušek, které může jako předseda zkušební komise provádět.

c) Systém doškolování lektorského sboru

Lektoři VHT se zúčastňují seminářů, které organizuje sekce VHT KČT pro potřeby zvyšování úrovně lektorského sboru.

Lektor, který se nezúčastní tří po sobě organizovaných seminářů lektorů anebo na jeho vlastní žádost, může být odvolán z lektorského sboru.

Odvolaný lektor předá průkaz lektora KČT hlavnímu metodikovi sekce VHT, předseda sekce jej vymaže z lektorského sboru a v databázi KČT mu ukončí statut lektora VHT.

d) Stupně lektorského oprávnění

1. Lektor pro zkoušky vedoucích VHT musí mít nejnižší kvalifikaci cvičitel VHT
2. Lektor pro zkoušky cvičitelů VHT musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT
3. Lektor pro zkoušky vůdců VHT musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.
4. Lektor pro semináře skialpinismu musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT (viz bod II.C c, 4. odrážka)

IV. Závěrečná ustanovení

a) Doporučení sekce VHT

Je vhodné, aby se metodičtí pracovníci všech stupňů kvalifikace zúčastňovali seminářů, při kterých se ověřuje stávající metodika, nové materiály a technika jejich používání

b) Platnost Kvalifikace

Tato verze Kvalifikace ve vysokohorské turistice byla schválena sekci VHT dne 14.12.2023 a současně s tím se ruší verze ze dne 11.9.2008.

c) Umístění Kvalifikace

Kvalifikace ve vysokohorské turistice je umístěna na webu KČT:

https://kct.cz/files/O-Klubu/sekce/VHT/kvalifikace_ve_VHT_2023.pdf